

**INFORMACJA DLA PACJENTA
ORAZ FORMULARZ ŚWIADOMEJ ZGODY
NA LECZENIE KRWIĄ LUB JEJ SKŁADNIKAMI**

Nazwisko i imię pacjenta.....
Numer historii choroby.....

I. Nazwa procedury medycznej

Przetoczenie (transfuzja).....
(nazwa preparatu)

II. Wskazania do leczenia krwią lub jej składnikami

III. Opis proponowanej procedury medycznej

Transfuzja krwi to przetoczenie pewnej ilości krwi lub składników krwi. Zabieg wykonuje się zwykle w momencie zagrożenia życia, np. gdy doszło do silnego krwawienia, w czasie operacji, w głębokiej anemii. Wskazania do przetoczenia różnią się w zależności od składnika, który chcemy przetoczyć. Prawidłowe przeprowadzenie transfuzji zmniejsza ryzyko wystąpienia objawów niepożądanych.

Mimo możliwych zagrożeń przetoczenie krwi bywa niezbędne w procesie leczniczym.

Krew i jej składniki są przetaczane w formie kroplówki. Sposób oraz ilość przetaczanej krwi zależą głównie od objętości utraconej krwi. Przed przetoczeniem krwi każdemu pacjentowi zawsze jest wykonywana próba zgodności krwi. Konieczne jest również oznaczenie grupy krwi, jeśli nie została wcześniej oznaczona. Dzięki próbie zgodności wiadomo, czy krew dawcy i krew biorcy są zgodne.

Najczęściej przetaczanym składnikiem krwi jest koncentrat krwinek czerwonych (KKCz). Zawiera krwinki czerwone, leukocyty, płytki krwi oraz niewielką ilość osocza. Stosuje się go w przypadku krwotoków, do leczenia niedokrwistości.

Koncentrat krwinek płytkowych (KKP) to zawiesina krwinek płytkowych. Wskazaniem do przetoczenia może być małopłytkowość, zaburzenia czynności płytek lub zaburzenia krzepnięcia.

Osocze świeżo mrożone (FFP) to preparat osocza zamrożonego nie później niż w ciągu 8 godzin od pobrania. Zawiera wszystkie czynniki krzepnięcia w normalnych stężeniach, w tym czynnik V i VIII. Jest stosowane w zaburzeniach krzepnięcia.

IV. Ewentualne inne metody leczenia

Nie ma alternatywnych metod pozwalających na osiągnięcie porównywalnych efektów leczenia. Przetoczenie krwi i jej składników to jedyny sposób na szybkie uzupełnienie niedoboru krwi.

V. Opis możliwych powikłań

Przetoczenie krwi może powodować powikłania. Aby im przeciwdziałać, wykonuje się szereg badań dotyczących chorób wirusowych, bakteryjnych, sprawdza się zgodność antygenową krwi dawcy i biorcy. Każdy dawca jest przed oddaniem krwi badany przez lekarza i kwalifikowany do zabiegu. Każda krew od dawcy jest wnikliwie badana, by zminimalizować ryzyko przekazania wraz z nią chorób zakaźnych.

Pomimo tak wnikliwego nadzoru, w niektórych przypadkach mogą wystąpić powikłania wczesne i późne. Powikłania wczesne pojawiają się zazwyczaj w momencie przetaczania krwi lub bezpośrednio po tym zabiegu (w ciągu 24 godzin od zakończenia).

Do powikłań wczesnych należą:

- Ostra reakcja hemolityczna – pojawia się w przypadku podłączenia krwi niezgodnej grupowo w układzie ABO; objawy, które mogą wystąpić to gorączka, dreszcze, nudności, duszność, ból w klatce piersiowej, ból w okolicach lędźwiowych, skąpomocz, wstrząs.
- Reakcja alergiczna – objawy to rumień, swędzenie, wysypka, zaczerwienienie skóry, pokrzywka.
- Wstrząs anafilaktyczny w wyniku wytworzenia przez organizm pacjenta przeciwciał – występuje po przetoczeniu nawet niewielkiej ilości krwi; objawy to kaszel, skurcz oskrzeli, zaburzenia układu oddechowego i krążenia, gorączka.
- Sepsa – powstaje w przypadku przetoczenia preparatu zanieczyszczonego mikrobiologicznie; objawy to wzrost temperatury nawet do 41 st. C, dreszcze (objawy podobne do grypy), zaburzenia krążenia.
- Przeciążenie układu krążenia – pojawia się najczęściej u osób obciążonych schorzeniami kardiologicznymi; objawy to zaburzenia oddychania, kaszel, tachykardia, wzrost ciśnienia tętniczego.

- Ostre poprzetoczeniowe uszkodzenie płuc – występujące objawy to nagła silna duszność, dreszcze, sinica, kaszel.

Powikłania późne, które mogą pojawić się po kilku dniach, miesiącach, a nawet latach:

- Opóźniona reakcja hemolityczna – zwykle nie wymaga leczenia; pojawić się może gorączka, dreszcze, żółtaczka, duszność.

- Poprzetoczeniowa skaza małopłytkowa – charakteryzuje się spadkiem liczby płytek i uogólnioną plamicą; ma ciężki przebieg.

- Przeszczep przeciwko gospodarzowi – rzadkie, ale bardzo poważne powikłanie, prowadzące często do zgonu pacjenta; objawy: gorączka, wysypka, rumień, niewydolność nerek i wątroby.

- Do późnych powikłań należą również powikłania bakteryjne oraz wirusowe, szczególnie zapalenie wątroby typu B i C oraz zakażenie wirusem HIV.

Należy podkreślić, że każda przetaczana krew i jej składniki są zawsze sprawdzane przez RCKiK w kierunku obecności zakażenia wirusem wątroby typu B i C oraz wirusa HIV, zatem ryzyko zakażenia jest w praktyce bardzo niskie.

VI. Możliwe następstwa rezygnacji z proponowanej procedury

Rezygnacja z procedury przetoczenia krwi i jej składników w przypadku zagrożenia życia pacjenta grozi dalszym pogorszeniem stanu zdrowia, w przypadkach skrajnych może być przyczyną zgonu chorego.

Oświadczam, że zapoznałem/am się z powyższymi informacjami, zostały mi wyjaśnione informacje o procedurze leczenia krwią lub jej składnikami, jej przebiegu, wskazaniach i przeciwwskazaniach do jego przeprowadzenia, ewentualnych innych możliwych metodach leczniczych, dających się przewidzieć następstwach przeprowadzenia zabiegu oraz dających się przewidzieć następstwach zaniechania tego zabiegu oraz uzyskałem/am możliwość zadawania pytań w tym zakresie i uzyskałem/am odpowiedź na zadane pytania. Zrozumiałem przekazane mi informacje.

Wyrażam dobrowolnie zgodę na przeprowadzenie proponowanej procedury medycznej

Przetoczenie
(nazwa preparatu)

.....
(data)

.....
(pieczęć i podpis lekarza)

.....
(podpis pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego)

Nie wyrażam zgody na przeprowadzenie proponowanej procedury medycznej

.....
(data)

.....
(pieczęć i podpis lekarza)

.....
(podpis pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego)

Uzasadnienie pacjenta/przedstawiciela ustawowego odmowy wyrażenia zgody na przeprowadzenie proponowanej procedury medycznej:

.....
.....
.....